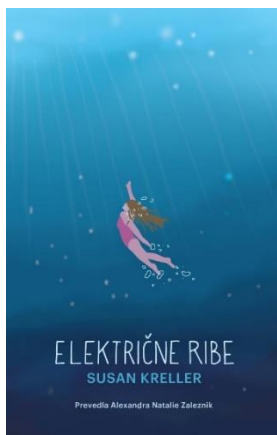

Kreller, Susan: **Električne ribe.**

Prev. Alexandra Natalie Zaleznik. Ljubljana : KUD Sodobnost International, 2022, 176 str.

| M – 4. stopnja

| Družina | Selitev | Bratje in sestre | Duševne motnje | Mladostniki | Prijateljstvo | alkoholizem | domotožje | šole | odraščanje | sošolci | pomoč | psihične travme | starševstvo | Irska | Dublin | Nemčija |

Odličen problemski in hkrati poetičen roman za srednješolce, tudi že za dobre bralce v 3. triletju OŠ ... in tudi za odrasle!

Odpira vrsto vprašanj, ob katerih se lahko veliko pogovarjamo. 😊

V prvoosebni pripovedi najstnice Emme zvemo, da se je morala z mamo, mlajšo sestro in starejšim bratom preseliti iz Dublina k starim staršem v zakotno vas na Predmorjanskem (v Nemčiji). Novo okolje, ljudje, navade, vse je drugačno, vse se jim zdi manj prijazno. Muči jih domotožje in osamljenost. Čeprav je Emma hodila v Dublinu v dvojezično šolo in je mama z otroki doma poskušala govoriti nemško, je težava tudi jezik, nenavadno nemško narečje. Emma se zbliža s sošolcem Levinom, ki se sicer ne družijo s sošolci - obljubi ji pomoč pri pobegu nazaj na Irsko. Levinova družina pa trpi zaradi mamine shizofrenije ... Zgodba se konča pomirjujoče in obetavno: čas in prijaznejši medsebojni odnosi opravijo svoje ...

Spodbude za branje:

Si predstavljamo, kakšne posledice povzroči selitev družine v drugo državo? Kaj nam o tem pripoveduje najstniško dekle Emma v tem romanu? Se je kdo od mladih bralcev preselil v drug kraj ali celo v drugo državo? So med mladimi bralci migranti, priseljenci? Spodbujamo jih k besedi, če si to želijo, sicer ne vztrajamo, ne drezamo.

Po branju romana se pogovarjamo: Kdo so člani preseljene družine? Zakaj zapustijo Dublin in zakaj se preselijo v Velgow, zakotno vas v Predmorjanskem v Nemčiji? Kako jih sprejmeta mamina starša? Kako občuti Emma vas, stara starša, njuno hišo, nemščino? Kaj se dogaja v šoli, kako jih sprejmejo sošolci in sošolke? Kaj se zgodi z malo Aoife, katere ime sošolci ne znajo izgovoriti oz. se norčujejo iz nje? (Kličejo jo Affe, kar v nemščini pomeni *opica*.) Kako potem komunicira z domačimi in učiteljico? (Ima tudi prijateljico Majo, s katero se molče igrata.) Kaj pa starejši bart Dara, kako se znajde? Ima tudi v novem okolju pogosto novo dekle?

Kako se počutita stara starša, mamina starša? Sta hčerki oprostila? (Sta se strinjala s tem, da gre njuna hči v Anglijo, se poroči z Ircem in ostane v tujini?) Kako sovaščani, nekdanji mamini sošolci gledajo na to, da se vrne po vseh letih v domači kraj, brez moža in s tremi otroki? (Mdr. je bila Levinova mama njena sošolka.)

Kakšne razlike opazi Emma med Predmorjanskim in Dublinom? (*Smrtonosno dolgočasje zakotja, pretrd kruh in čajne vrečke z vrvicami, avtobusi, ki se ustavijo tudi brez mahanja – za povrh vsega pa še nemška prijaznost, ki je v primerjavi s široko odprto irsko kot priprto okno.*)

Kaj vse pogreša Emma? (Pogreša staro mamo in dedka v Dublinu, sošolki, najboljši prijateljici, ki pa se ji zdaj ne oglašata več. Pogreša mamo, kot je bila nekoč. Edini, ki ga ne pogreša, je očka; zakaj ne?) Kaj načrtuje Emma, kdo ji pri tem pomaga in na kakšen način? Zakaj pobeg ne uspe?

Kakšen je Levin in zakaj? Zakaj je pravzaprav edini, ki se spoprijatelji z Emmo in tudi njeno sestrico Aoife? Kakšni se zdijo njegovi poskusi, da Emmo pripravi na brezplačno potovanje na Irsko?

Zakaj takšen naslov romana? Levinova mama je bila - preden je zbolela - ihtiologinja, raziskovala je električne ribe; le-te živijo v največjih morskih globinah, toda lahko ustvarijo lastno električno polje, s čimer se orientirajo in sporazumevajo. (Tudi človek - še v takšni stiki - zmore nekakšno "svetlobo", s pomočjo katere se znajde in pobere. Tako nekako ... 😊)

Emma je v Dublinu rada plavala in se potapljala s svojim irskim dedkom. Kaj pa v Nemčiji? Na njeno življenje pomembno vpliva prav plavanje - ker je tako dobra pri potapljanju, reši iz morja Levinovo mamo, ki se utaplja (morda je nameravala narediti samomor) ...

Kaj pa jezik? »Spoznala sem, da moraš biti pripravljen na marsikaj, če odneseš svoj jezik v strašno oddaljen kraj«. (str. 74) Na koncu knjige je obsežen slovar, ki pojasnjuje različne izraze, imena in naslove, ki so v besedilu - na pravih mestih! - ostali v nemščini, angleščini ali irščini. Razlage so ponekod zelo duhovite! Jezik v novem okolju, večjezičnost idr. je zagotovo tema, ki nam jo bodo še posebej osvetlili neslovenski bralci. Tudi slovenski mladi bralci z jezikovnimi izkušnjami v tujini.

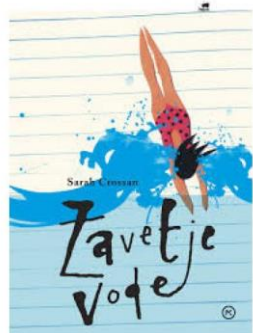
V besedilu je tudi veliko namigov na komade različnih glasbenih zvrsti, na radijske oddaje idr. Ali to kaj poznamo?

Ker gre za mnogoplasten in poglobljen roman, v katerem je več književnih oseb, vsaka s svojimi problemi, bi se ga morda lotili tudi takole: zgodbo naj pripovedujejo starejši brat Dara, mlajša sestra Aoife (potem, ko ponovno spregovori!), mama, Emmina nemška stara starša (mamina starša), Levin ... in morda še kdo.

Še kaj, smo na kaj pozabili?

Nadaljnje spodbude za branje:

Spomnila sem se na roman Sarah Crossan *Zavetje vode*, zelo drugačen, pa vendar: <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/zavetje-vode> Ste za to, da ju primerjamo? V čem sta različna in v čem sta si podobna (sicer bi se ne spomnila nanj 😊)?

Če bi kdo od bralcev želel temeljiteje predstaviti električne ribe, Predmorjansko ali kaj drugega, kar ga je vznemirilo v romanu, seveda poslušamo ... in priznamo kot opravljeno »obveznost« za bralno značko, če je dobro povedano ... 😊